

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА”

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

М.А.Н.

Мала академія наук
України під егідою
ЮНЕСКО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ XVI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ “АКАДЕМІЧНА Й УНІВЕРСИТЕТСЬКА НАУКА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ”

2025

років освітніх традицій

12-13 ГРУДНЯ 2023 РОКУ

УДК 338

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ

Кузьменко О.К.

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

oldtakk@fnail.com

Актуальність. Енергоефективність та ощадливий підхід до використання енергоресурсів є особливо важливим питанням сьогодення, коли країна знаходиться в умовах воєнного стану та військових дій. Тому, для розвитку соціально-економічних систем національної економіки, особливо важливим є перехід до методології енергозбереження та енергоефективності виробництва. Саме, цей напрям розвитку уможливить вирішення глобальних та національних питань. Отже, **метою** роботи є дослідження сутності поняття «енергоефективність», аналіз проєктного підходу до управління енергоефективними проєктами на підприємстві.

Результати дослідження. У науковій літературі найчастіше використовується поняття «енергозбереження», яке чітко прописано в нормативно-законодавчих актах, але науковці його трактують по-різному. Отже, поняття «енергозбереження та енергоефективність» розглядається на 3 рівнях [4, с. 28]: державному, науковому рівнях та міжнародні правові норми та стандарти.

Таким чином, відповідно до Закону України «Про енергозбереження», енергозбереження представляється як діяльність, яка спрямована на раціональне використання та економне витрачання первинної та перетвореної енергії та природних енергетичних ресурсів в національному господарстві, яка реалізується з використанням технічних, економічних та правових методів [1]. При цьому, аналіз робіт дослідників [5] показав, що під поняття «енергозбереження» розуміють зменшення енергетичного споживання, природних ресурсів, палива та економії конкретних видів енергії. Характерними ознаками енергозбереження є [6]: зниження споживання паливно-енергетичних ресурсів в результаті їх раціонального використання, ефективне використання первинних (природних) невідновлюваних ресурсів, залучення в господарський обіг поновлюваних джерел енергії (сонячна, вітрова, термальна, біопаливо).

Щодо енергоефективності економічної системи, то це поняття визначають як стан, за якого досягнення цілей та виконання функцій системи забезпечується за мінімальних витрат енергії, а саме позитивне відношення результатів використання енергетичних ресурсів до обсягу їх споживання для отримання заявлених результатів [3]. На відміну від енергозбереження, спрямованого перш за все на зменшення енергоспоживання, енергоефективність – це ефективне використання наявної енергії. У цьому контексті зміна (підвищення) енергоефективності має розглядатись як мета або результат управління проєктами у сфері енергоефективності. Зменшення витрат усіх видів енергетичних ресурсів є не стільки метою управління енергоефективністю, скільки засобом досягнення мети.

Отже, з точки зору проектного менеджменту [1] та процесів енергоефективного розвитку на рівні підприємств енергоефективний проєкт – це унікальна діяльність з конкретними датами початку та завершення, спрямована на підвищення енергоефективності в господарській діяльності, створення унікального продукту або послуги за заданих обмежень щодо ресурсів, термінів та показників енергоефективності, а також вимог стосовно якості та прийнятого рівня ризику. Таким чином, в залежності від способів досягнення енергоефективності розрізняють такі типи енергоефективних проєктів [6]: технологічні, ресурсозберігаючі, соціальні й екологічні проєкти, організаційні та енергоефективні проєкти, та інші.

Спільними ознаками для енергоефективних проєктів є такі: спеціальний пакет техніко-економічного обґрунтування з описом мети та способів її досягнення; комплекс заходів відповідно до методології управління проєктами; обґрунтування ефективності та доцільності реалізації проєкту на рівні підприємства або регіону. При цьому, особливостями енергоефективних проєктів є поєднання в оцінюванні ефективності економічних, екологічних та соціальних ефектів [3]. Відповідальність за реалізацію проєкту (дотримання термінів, ліміту фінансування, досягнення значень запланованих техніко-економічних показників) покладається на керівника проєкту.

Зазвичай енергоефективні проєкти реалізуються у взаємодії з фахівцями енергоаудиторських компаній, які здійснюють енергетичне обстеження, контролюють планування та виконання проєктів, що входять в програму енергозбереження підприємства.

Керівник проєкту та спеціалізовані фахівці опрацьовують такі основні питання, як: розробка календарних планів реалізації проєктів; планування матеріальних, фінансових та трудових ресурсів під час реалізації проєкту; вибір оптимального джерела залучення інвестицій на реалізацію проєкту; визначення організаційної структури реалізації проєкту; аналіз потенційних ризиків проєктів, розробка заходів їх мінімізації; планування заходів щодо гарантування якості кінцевого результату; здійснення постачання енергозберігаючого обладнання, будівельно-монтажні та пусконаладжувальні роботи, запуск енергозберігаючого обладнання в експлуатацію; далі здійснюється експлуатація обладнання (технології), а також контроль і моніторинг зазначеного процесу. Саме ці питання і є основними розділами методології управління проєктами, що заснована на процесному підході, який будується на основі циклу «ініціалізація – планування – здійснення – контроль – закриття», що повторюється на кожному з етапів життєвого циклу проєкту [7, с. 192].

Враховуючи міжнародний стандарт ISO 50001 [8], маємо можливість впровадити системи енергетичного менеджменту на основі стандарту та сформуванню досконалу систему управління енергоефективністю та енергозбереженням на підприємстві.

Висновки. Таким чином, використання методології проектного управління уможливить вирішити комплекс задач під час реалізації проєктів енергоефективності на підприємстві. Оскільки, проєктний підхід дає можливість створити гнучку

організаційну структури управління, з чітким розподілом цілей, завдань, функцій та обов'язків, що полегшує оцінювання та підвищує контроль за виконанням завдань підлеглими проекту. Отже, впровадження методології управління проектами на підприємстві дозволить впровадити стратегії цільового раціонального розподілу, використовувати проектні ресурси за критерієм максимізації з метою ефективного управління ними.

Література:

1. Про енергозбереження: Закон України від 1 липня 1994 р. № 74/94-ВР / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/74/94>.
2. A Guide to the Project Management Body of Knowledge / Fifth Edition (PMBOK Guide) an American National Standard ANSI/PMI 99-001-2013. URL: http://dinus.ac.id/repository/docs/ajar/PMBOKGuide_5th_Ed.pdf.
3. Данілова А.Ю. Управління енергоефективністю промислових підприємств: дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.04. Хмельницький, 2016. 196 с.
4. Клепікова С.В. Енергоефективність в управлінні підприємством. Вісник НТУ «ХПІ». 2018, № 19 (1295). С. 27–30.
5. Мащенко С.О. Теоретичні аспекти дослідження енергозбереження як економічної категорії. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2014. Вип. 1 (1). С. 280–284.
6. Павлова С.І. Управління проектами енергоефективності промислових підприємств. Інтелект XXI. 2018, № 4. С. 78–82.
7. Управління проектами, програмами та проектно-орієнтованим бізнесом: колективна монографія. Т. 3. / за наук. ред. В.В. Морозова. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2012. 238 с.
8. Шашко В.О., Трембач І.О., Трембач Б.О. Впровадження системи енергетичного менеджменту на основі стандарту ISO 50001 для підвищення енергетичної ефективності промислових підприємств. Економіка і суспільство. 2017. № 8. С. 398–404.

УДК :614.: [612.13:616-001.4

ЗУПИНКА КРИТИЧНОЇ КРОВОТЕЧІ (ПРОТОКОЛ MARCH)

Кулик Поліна, Левков А.А.

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
levkov.anatolij03@gmail.com

Актуальність наукової роботи полягає в тому, що вона надає інформацію про ефективний спосіб зупинки критичної кровотечі. Ця інформація може бути корисною для медичних працівників, немедичних працівників та цивільних осіб. Також може допомогти підвищити обізнаність про критичну кровотечу та її лікування. Це може призвести до того, що більше людей отримають необхідну допомогу та виживуть.

Мета Ознайомити читачів із протоколом зупинки критичної кровотечі MARCH. Надати практичні рекомендації щодо застосування протоколу MARCH. Підвищити обізнаність про важливість своєчасної зупинки критичної кровотечі.

Методика та організація дослідження На першому етапі було проведено систематичний огляд літератури щодо ефективності протоколу MARCH для